హత్థవనగల్లవిహార వంసో

నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

౧. స్నేహుత్తరాయ హదయా మలమల్లికాయ,
పఞ్జాలితో మతిదసాయ జినప్పదీపో;
మోహన్ధకారమఖిలం మమ నీహరన్తో,
నిచ్చం విభావయతు చారు పదత్థరాసిం.

౨. లఙ్కాభిసిత్తవసుధాధిపతీసు రాజా,
యో బోధిసత్తగుణవా సిరిసఙ్ఘబోధి;
తస్సాతిచారు చరియా రచనాముఖేన,
వక్కామి హత్థవనగల్లవిహార వంసం.

౩. బ్రహ్మన్వయేననుగతత్థమనోమదస్సి,
ఖ్యాతేన సబ్బయతిరాజధురన్ధరేన;
వ్యాపారితోహమితిభానుగతం కథఞ్చ,
నిస్సాయ పుబ్బలిఖితంవిధ వాయమామి.

౪. అర్థ సుగతాగమసుధాపగానిద్ధోతకుదిట్ఠివిసకలఙ్కాయ లంకాయ భగవతో అఙ్గీరసస్సమహానాగవనుయ్యానే సమితిసమాగతయక్ఖ రక్ఖసలోకవిజయాపదానస్స సిద్ధక్ఖేత్తభూతో సీహళమహీమణ్డలమణ్డనాయ మానో వివిధరతనాకరోపలక్ఖమానమహగ్ఘమణి భేదో మణి భేదో నామ జనపదో.

౫. లద్ధాన సత్థు వరణఙ్కమనఞ్ఞలబ్భ,
మానన్దినా సుమనకూటసిలుచ్చయేన;
ఉస్సాపితా విజయకేతుమతల్లికేవ,
సుద్ధోరువాలుకనదీ యమలఙ్కరోతి.

౬. లఙ్కాయ యక్ఖగణనీహరణే జినస్స,
చమ్మాసనుగ్గనహునాసనఘస్సదాహ;
సంసారరక్ఖసవపుబ్బవబుబ్బులంచ,
యస్మిం విహాతి మహియఙ్గణ థూపరాజా.

౭. సదామహోఘాయ మహాపగాయ,
పానీయపానాయ సమోసటానం;

సముచ్చయో సారదవారిదానం,

నూనం గతో థావరథూపరూపం.

౮. తస్సాపగాయ విమలమ్హుని దిస్సమాన,

మాలోలవిచితరలం పటిబిమ్బరూపం;

భోగేహి వేఠియ నిజం భవనం ఫణీహి,

పూజత్థికేహి వియ రాజతి నీయమానం.

౯. తస్స మహియఙ్గణ మహా విహారస్స పరియన్తగామకే సేలాభయో నామ ఖత్తియో పటివసన్తో పుత్తం పటిలభిత్వా అఙ్గలక్ఖణపాఠకానం దస్సేసి తే తస్స కుమారస్స అఙ్గలక్ఖణాని ఓలోకేత్వా "అయం కుమారో ఖమకసత్తో నహోతి. ధఞ్ఞపుఞ్ఞలక్ఖణసమ్పన్నో, సకలమ్పి సీహళదీపం ఏకచ్ఛత్తం కరిత్వా మహన్తమహన్తాని అచ్ఛరియబ్భుతాని మహావీరచరితాని దస్సేస్సతీ"తి వ్యాకరింసు.

౧౦. తతో సేలాభయ ఖత్తియో పుత్తస్స అభిసేకాదిసమ్పత్తిం సుత్వా కోటిప్పత్తపమోదపరవసోపి తస్మిం కాలే అనురాధపురే రజ్జం కారయతా "వోహారతిస్సమహారాజతో కదాచి కేచి ఉపద్దవో జాయిస్సతీతి. జాతపరిసఙ్కోతం కుమారమాదాయ మహియఙ్గణమహావిహారే బోధి అఙ్గణే పరిత్తగ్గే సన్నిపతితస్స నణ్డమహాథేరపముఖస్స మహాభిక్ఖుసఙ్ఘస్స మజ్ఝే నిపజ్జాపేత్వా "ఏసో మే భన్తే కుమారో మహాసఙ్ఘస్స చ మహా బోధిపాదస్స చ సరణం గచ్ఛతి తం సబ్బేపి భదన్తా రక్ఖన్తు సఙ్ఘబోధి నామకో చాయం హోతు"తి మహాసఙ్ఘస్స చ బోధి దేవతాయ చ నియ్యాదేత్వా పటిజగ్గన్తో కుమారస్స సత్తవస్సిక కాలే కాలమకాసి.

౧౧. అథ మాతులో నణ్డమహాథేరో కుమారకం విహారమానేత్వా పటిజగ్గన్తో తేపిటకం బుద్ధవచనం ఉగ్గణ్హాపేత్వా బాహిరసత్థేసు చ పరమకోచిదం కారేసి. సఙ్ఘబోధికుమారోపి కతాధికారత్తా తిక్ఖపఞ్ఞత్తా చ ఞాణవిఞ్ఞాణసమ్పన్నో హుత్వా వయప్పత్తో లోకస్స లోచనేహినిపియమానాయ రూపసమ్పత్తియా సవఞ్జలిపుటేహి అస్సాదియమానసదాచారగుణ సమ్పత్తియా చ పత్థ ట యసోఘోసో అహోసి.

౧౨. కిమిహ బహునా?- కాదమ్బినీ కదమ్బతో సినిద్ధనీలాయతగుణంధమ్మిల్లకలాపే, పరిపుణ్ణహరిణఙ్కమణ్డలతో హిలాదకరపసాదసోమ్మగుణం ముఖమణ్డలే చామీకరపింజరకమ్బువరతో మేదురోదారబన్ధురభావం గీవావయవే, కల్యాణసిలుచ్చయతో సంహత విలాసం ఉరత్థలే, సురసాధిసాఖతో పీవరాయతలలితరూపం కామదానపదానద్వ బాహుయుగళే, సమదగణ్డసిన్ధురతో గమనలీళ్హం కరాకారద్వ హత్థియుగళే, చారుతరథరుచిరోచమానచామీకరముకురతో తదాకారం సజాణుమణ్డలే జఙ్ఘయుగళే, నిచ్చా సీనకమలా కమలతో రత్తకోమళదలసిరం చరణయుగళే ఆదాయ యోజయతా పారమితాధమ్మసిప్పితా నిమ్మితస్స పరమదస్సనీయగరూపవిలాసస్స తస్స అత్తభావస్స సంవణ్ణనాగన్ధగారవమావహతి.

౧౩. దేహే సులక్ఖణయుతే నవయోబ్బనడ్ఢే,

తస్సుజ్జలే చ పసమాహరణోదయేన;

కా వణ్ణనా కమలరూపిని జాతరూపే,
లోకుత్తరం పరిమలం పరితో వహన్తే.

౧౪. దోసారయో హదయదుగ్గపురే విజిత్వా,
తత్థాభిసిచ్చ సుహదం వియ ధమ్మభూపం;
అత్థానుసాసనిమిమస్స వదం గిరాయ,
తత్థప్పవత్తయి సుధీ నిజకాయకమ్మం.

ఇతి రాజకుమారుప్పత్తి పరిచ్ఛేదో పఠమో.

౧౫. అథేకదా మాతులమహాథేరా వయప్పత్తం సిరిసఙ్ఘబోధి కుమారం ధమ్మసవనావసానే ఆమన్తేత్వా ఏవమాహ, “కుమార! మహాభాగధేయ్య! ఇదాని త్వమసి అధీతసుగతాగమో, విదితసకల బాహిరసత్థో. చతుబ్బిధపణ్డిచ్చకోటిప్పత్తో, తథాపి అభిమానధనే ఖత్తియకులే జాతి, సబ్బపత్థవ్యాపితా యోబ్బనవిలాసేన సమలఙ్కతం సరీరం, అప్పటిమా రూపసిరి, అమానుసం బలఞ్చేతి మహతీయ బలవనణ్థ పరమ్పరా’సబ్బాఅవినయాన మేకేకమ్పి తేసమాయతనం కిముత సమవాయో?“యేభుయ్యేన సత్థసలిల విక్ఖాలనాతి నిమ్మలాపి కాలుసియముపయాని బుద్ధీ, అనుజ్ఝితధవలతాపి సరాగాఏవ భవతి నవయోబ్బనగబ్బితానం దిట్ఠి, అపహరతి చ వాతమణ్డలి కేవ సుక్ఖపణ్ణం ఉబభుతరజో భన్తి అతిదూరమత్తనో ఇచ్ఛాయ యోబ్బనసమయే పురిసం పకతి. ఇన్ద్రియభరిణభారినీ సత్తమతిదురన్తాయ ముపభోగమిగతణహికా తస్మా అయమేవానస్సాదిత విసయ రసస్స తే కాలో గురుపదేసస్స. మదనసరప్పభారజజ్జరితే హదయే జలమివ గలతి గురూనమనుస్సానం అకారణంభవతి దుప్పకతి నో కులంవా సుతం వా మనయస్స వణ్ణనప్పభవోనదహతి కిం దహనో? కింవాపసమహేతునాపి నాతివణ్డతరో భవతి వడబానళో సలిలేన, తస్మా గాళ్హతర మనుసాసీతబ్బోసి.

౧౬. అపగతమలే హి మనసి ఏలికమణిమ్హి వియ రజనికరమయుఖాపవిసన్తి, సుఖముపదేసగుణా, గురువచనమమలమ్పి సలిలమివ మహన్తం జానిముపజనయతి సవనహతం సూలమివ అభబ్బస్స, భబ్బస్సతు కరినో వియ సబ్బాభరణమాననసోభాసముదయమధికతర ముపవహతి, అనాదిసిద్ధ తణ్హాకసాయితిన్ద్రియానుచరఞ్హి చిత్తం నావహతి కన్నామానత్థం, తస్మా రాజ కుమారానఞ్చ యతీనఞ్చ సతిబలేన ఇన్ద్రియవిజయో దిట్ఠధమ్మికసమ్పరాయికమ్పిలం కల్యాణజాతముపజనయతి, ఇన్ద్రియవిజయో చ సమ్భవతి గురువుద్ధోపసేవాయ తబ్బవనమవిరాధేత్వా పటిపజ్జతో, తస్మా తయా ఆపాణపరియన్తం వత్థుత్తయసరణపరాయణతా న పహాతబ్బా.

న రాగాపస్మారవిబోధనం విసయదహనసలిల సంసేవనం కాతబ్బం, పస్సతూ హి కల్యాణాభినివేసి చక్ఖున్ద్రియలాళన పరవసస్స సలభస్స సముజ్జలిత దీపసిఖాపతనం సోతిన్ద్రియ సుఖానుయుత్తస్స తరుణ హరీణస్స ఉసు పాతసమ్ముఖీభవనం ఘాణిన్ద్రియ పరవసస్స మధుకరస్స మదవారణకణ్ణతాలభన్నం రసనిన్ద్రియతప్పణవ్యసనినో పుథులోమస్స బలిసాఘాసవ్యసనం ఫస్సిన్ద్రియానుభవనలాలసస్సమతఙ్గజస్సవారిణి బణ్ధనాపాయం ఇమేహి ఇన్ద్రియేహి మిలితేహి ఏకస్స కామినో సదిదేవ పఞ్చన్నం, విసయరసానముపసేవాయ పత్తబ్బం మహన్తం దుక్ఖజాలం కథముపవణ్ణయామ? ఇమాని చ సుభాసితాని పచ్చవేక్ఖతు అనుక్ఖణం విచక్ఖణో.

౧౭. నాగారికం సుఖముదిక్ఖతి కిఞ్చి ధీరో,
జానాతి దేహపటిజగ్గనమత్థతోపే;
సంసేవతోపి యువతిం రతిమోహితస్స,
కణ్డుయనే వియ బనస్స సుఖాభిమానో.

౧౮. కో సేవేయ్య పరం పోసో అవమానం సహేయ్యవవ,
న పే కలత్తనిగళం యది దుక్ఖనిబణ్ధనం.

౧౯. ఆకడ్ఢమానా చిసిఖా స్మిపం,
పరమ్ముఖాయేవ సదా పవత్తా;
దూరమ్పి గచ్ఛన్తి గుణం విహాయ,
పవత్తనం తాదిసమేవ ధీన.

౨౦. అసన్థుతం తా పురిసమ్పి అన్తో,
కరోన్తి ఆదాయకతావ భిత్తి;
నేత్తిం సవల్లీ వియ హణ్ఢగాపి,
దసాసు సబ్బాసు చ సజ్జనీయా.

౨౧. అన్తోరుద్ధా బహిద్ధాపి నిస్సాసా వియ నారియో,
కరోన్తి నాసమేవస్స కోధీమాతాసు విస్ససే.

౨౨. మానస పాపసంనిన్నం అపాయా వివటా ననా,
సమన్తా పాపమిత్తావ మోక్ఖో సబ్బభయాకథం.

౨౩. అపి చ హదయతరుకోటర కుటీరో కోధ కుణ్డలీన కదాచి బహి కాతబ్బో. అపి తు’తితిక్ఖామన్తేన అచిప్పణ్డన్తం ఉపనేతబ్బో.

౨౪. సతం తితిక్ఖాకవచే విగుణ్ఠితా,
సియుం దురాలాపఖగా ఖలానం;
సభాపసంసాకుసుమత్త మేతా,
నిబజ్ఝరే తా గుణ మాలికాయ.

౨౫. లోకాధిపచ్చం విపులేధనే చ,
మనోనుకూలే తనయే చ దారే;
లద్ధాపి యాయేతి న జాతు తితతిం,
బాధేతు సాతం న పపఞ్చ తణ్హా.

౨౬. వణ్ణప్పసాదా యస్సా సుఖావ,
ధనా చ హాయన్తుప జీవికాచ;
యేనాభిభూతారిపునేవ సత్తా,
దోసగ్గి నో తే హదయం జహాతు.

౨౭. ఖేదో విపత్తీసు పటికిరయా న,
తస్మా న దీనప్ప కతిం భజేయ్య;
పఞ్ఞానుయాతం వీరియం వదన్తి,
సబ్బత్థ సిద్ధిగ్గహణగ్గహణ్ఠం.

౨౮. వ్యాపారా సబ్బభూతానం సుఖత్థాయ విధీయరే;
సుఖఞ్చ న వినా ధమ్మం తస్మా ధమ్మపరో భవా'తి.

౨౯. ఏవమాదికం సప్పురిసనీతిపథం ఆదిసన్తే మహాథేరే తేన కల్యాణధమ్మేన అనోతబ్బతానాదరియరచితభుకూటిక ముఖేన వా దిసాచిక్ఖిత్తచక్ఖునా చ అహఙ్కారపరవసేన గజనిమిలితముబ్భావయతా వా అత్తనో పఞ్ఞాధిక్ఖేపమివచ అచిన్తయతా చుళావినిహితకోమళఞ్జలిపుటేన తన్నిన్నేన, తప్పోణేన సిరసా చ పీతి సముదిత సాధువాదవికసితకపోలేనముఖేన చ. సకలావయవచిత్థటరోమఞ్చ కఞ్చుకితేన దేహేన చ భూమియం నిపజ్జిత్వా దీఘప్పమాణ పమాణ మావరత్తామగ్గఫలలాభతోవియ విసిట్ఠతరం పముదితమావికతమాసి.

ఇతి అనుసాసన పరిచ్ఛేదో దుతియో.

౩౦. తతో పట్ఠాయ యథావుత్తపటిపదం అవిరాధేత్వా సమావరణేన సన్తుట్ఠో తస్స సఙ్ఘబోధి సమఞ్ఞం గోపేతుకామో మాతులమహాథేరో ధమ్మికోతి వోహారం పట్ఠపేసి.

౩౧. లక్ఖణపాఠకానం వచనం సద్దహన్తో భాగినేయ్యం పబ్బజితుకామమ్పి అపబ్బాజేత్వా "ఇధ వాసతో అనురాధపురే వాసోయేవ కుమారస్స యోగక్ఖేమావహో, పుఞ్ఞానురూపేన జాయమానస్స విపాకస్స చ ఠానం హోతి, మహాచేతియస్స వత్తపటివత్తసమాచరణేనచ మహన్తో పుఞ్ఞక్ఖన్ధో సమ్పజిస్సతి"తి మఞ్ఞమానో తం కుమారమాదాయ గచ్ఛన్తో అనురాధపురం గన్తుకామో నిక్ఖమి. సఙ్ఘతిస్సోగోఠాభయోతి చ లమ్బకణ్ణా రాజ కుమారా అపరేపి దుచే తస్స పంసుకీళనతో పట్ఠాయ సహాయాతేన కుమారేన సద్ధిం నిక్ఖమింసు తే తయో కుమారే ఆదాయ గచ్ఛన్తో మహాథేరో పురేతరమేవ అనురాధపురం పావిసి. మహాథేరమనుగచ్ఛన్తేసు తేసు కుమారేసు జేట్ఠో సఙ్ఘతిస్సో మజ్ఝిమో సఙ్ఘబోధి కనిట్ఠో గోఠాభయోతి తే థేరం పచ్ఛతో అనుగచ్ఛన్తా తయోపి పటిపాటి యా తిస్సవాపియా సేతుమత్థకేన గచ్ఛన్తి.

౩౨. తత్థ సేతుసాలాయ నిసిన్నో కోచి అన్ధోవిచక్ఖణో తేసం తిణ్ణన్తం కుమారానం పదవిఞ్ఞాసద్దం సుత్వా లక్ఖణానుసారేన ఉపపరిక్ఖిపిత్వా "ఏతే తయోపి సీహళదీపే పథవిస్సరా భవిస్సన్తీ"తి తత్థ నిసిన్నానం వ్యాకాసి. తంవచనం పచ్ఛా గచ్ఛన్తో గోఠాభయో సుత్వా ఇతరేసం గచ్ఛన్తానం అనివేదయిత్వా పచ్చాగమ్మ "కతమో చిరం రజ్జం కారేస్సతి? చంసట్ఠితిఞ్చ

కరోతీ”తి? పుచ్ఛిత్వా పచ్ఛిమోతి వుత్తే హట్ఠపహట్ఠో ఉదగ్గుదగ్గో సీఘతరం ఆగమ్మ తేహి సద్ధిం గచ్ఛన్తో తిఖిణ మన్తితాయ గమ్భీరభావతో చ కఞ్చి అజానాపేత్వా అన్తోపురం పావిసి. తే తయోపి పతిరూపే నివాసే వాసం గణ్హింసు.

౩౩. అథ కనిట్ఠో “ఏతే ద్వేపి అప్పాయుకత్తా రజ్జే పతిట్ఠితాపి న చిరం జీవన్తి కిర అహమేవ తేసం రజ్జం దుపేస్సామీ”తి తదనురూపేన ఉపాయేనపటిజ్జన్తో తేసం రజ్జలాభాయ ఉపాయం దస్సేన్తో అభిణ్హం మన్తేతి. జేట్ఠోపి తస్మిం అతిపియాసమానో తేనోపదిట్ఠమేవ సమాచరన్తోరాజానం దిస్వా లద్ధ సమ్మానో సబ్బేసు రాజకిచ్చేసు పుబ్బఙ్గమో హుత్వా న చిరస్సేవ రాజవల్లభో అహోసి? తస్మిం కాలే రజ్జం కారేన్తో విజయ రాజా నామ ఖత్తియో తస్మిం పసన్నో సబ్బేసు రాజకిచ్చేసు తమమేవ పధానభూతం కత్వా సేనాపతిం అకాసి.

౩౪. ధమ్మికో పన రజ్జేన అనత్థికతాయ రజ్జలాభాయ చిత్తమ్పి అనుప్పాదేత్వా కేవలం మహాథేరస్స అనుసాసనమత్తేనేవ రాజుపట్ఠానవేలాయం అనుచరణమత్తమాచరన్తో రాజగేహం పవిసిత్వా తతో తేహి సద్ధిం నిక్ఖమ్మ సాయం మహా థేరస్స విహారేయేవ వసన్తో అత్తనో ధమ్మికానుట్ఠానం అహాపేత్వా మహాచేతియో పట్ఠానగిలానుపట్ఠానాదికం అనవజ్జ ధమ్మంచరన్తో కాలం వీతినామేతి.

తదా సఙ్ఘతిస్సో సకలరజ్జఞ్చ పురఞ్చ అత్తనోహత్థగతం కత్వా ఏకస్మిం దినే లద్ధోకాసో రాజానం అన్తోభవనేయేవ గోఠాభయేన మారాపేత్వా సయం రజ్జే పతిట్ఠతి.

ఇతి అనురాధపురప్పవేసపరిచ్ఛేదో తతియో.

౩౫. అథ గోఠాభయో ధమ్మికం అనిచ్ఛామానమ్పి సేనాపతిట్ఠానే ఠపేత్వా ఆయతిం అపేక్ఖమానో సయం భణ్డాగారికో అహోసి. అథ సఙ్ఘతిస్సో రాజా బహుం పుఞ్ఞఞ్చ అపుఞ్ఞఞ్చ పసవన్తో జమ్బుఫలపాకకాలే ససేనో సామచ్ఛో సభోరోధో అభిణ్హం పాచీన దేసం గన్త్వా జమ్బుఫలాని ఖాదతి. రఞ్ఞో యేభుయ్యేన గమనా గమనేన ఉపద్దుతా రట్ఠవాసినో రాజుపభోగారహేసు జమ్బుఫలేసు విసం యోజేసుం. అథ నో సఙ్ఘతిస్సో రాజా తేన విసేన తత్థేవ కాలమకాసి.

౩౬. అథ గోఠాభయో అణ్ణవిచక్ఖణస్స వచనం అనుస్సరన్తో అనుక్కమేన రజ్జం దాపేత్వా పచ్ఛా అహం సుప్పతిట్ఠో భవిస్సామి’తి మఞ్ఞమానో సామచ్చో ససేనో సఙ్ఘబోధికుమారం రజ్జేన నిమన్తేసి. నో తేమియ మహాబోధిసత్తేన దిట్ఠాదీనవత్తా రజ్జసుఖాపరిచ్ఛాగానుభూతం మహన్తం దుక్ఖజాలం అనుస్సరిత్వా పునప్పునం యాచియమానోపి పటిక్ఖిపియేవ అభయో గామనిగమరాజధానీసు సబ్బేపి మనుస్సే సన్నిపాతేత్వా తేహి సద్ధిం నానాప్పకారం యాచమానోపి సమ్పటిచ్ఛాపేతుం నాసక్ఖి. అథ సబ్బేపి రట్ఠవాసినో సామచ్చామహావిహారం గన్త్వా మహా సఙ్ఘం సన్నిపాతేత్వా సఙ్ఘ మజ్ఝే సఙ్ఘబోధికుమారో మహా సఙ్ఘం భూమియం నిపజ్జ నమస్సిత్వా లద్ధోకాసో ఏకమన్తం నిసీదిత్వా ఏవం వత్తుమారభీ.

౩౭. అయఞ్హి రాజలక్ఖీనామ యథా యథా దిప్పతే, తథా తథా కప్పురదీపసిఖేవ కజ్జలంమలినమేవ కమ్మజాతం కేవలముబ్బమతి. తథాహి అయం సంవధనవారిధారా తణ్హావిసవల్లీనం, నేనాద మధురబీతికా అయం ఇన్ద్రియమిగానం, పరామాసధుమలేఖా సుచరిత చిత్తకమ్మస్స విబ్భమసేయ్యా మోహనిద్దానం తిమిరుగ్గతి పఞ్ఞాదిట్ఠీనం, పురస్సరపతాకా అవినయమహాసేనాయ, ఉప్పత్తినిన్నా నా కోధవేగ కుమ్భిలానం, ఆపానభూమి మిచ్ఛాదిట్ఠివదనం. సంగీతి సాలా ఇస్సరియ వికారనాటకానం ఆవాసదరీదోసాసివిసానం, ఉస్సారణవేత్తలతా సప్పురిసవోహారానం, అకాలజదాగమో సుచరిత హంసానం,

పత్థావనా కపటనాటకానం, కదలికా కామకరినో వజ్జవాలా సాధుభావస్స, రాహుముఖం ధమ్మచన్ద మణ్డలస్స, నహి తం పస్సామి యోహి అపరిచితాయాపి ఏతాయ నిబ్బరముపగుల్హో న విప్పలద్ధో, అపిచ, అభిసేకసమయే రాజఞ్ఞానం మఙ్గలకలసజలేహి వియ విక్ఖాలనముపయాతి దక్ఖిఞ్ఞం అగ్గిహుతతధుమేనేవ మలినీభవతి హదయం పురోహిత కుసగ్గ సమజ్జతేన వియ అపనియతే తితిక్ఖా, ఉణ్హీస పట్ట బణ్ధనేన వియ ఛాదీయతీ జరాగమదస్సనం, ఆతపత్త మణ్డలేన వియ తిరోకరీయతి పరలోకాపేక్ఖణం, చామరపవనేన వియ దురముద్ధుయతే సచ్చాదితా వేత్తలతాప్పహారేన వియ దురమపయన్తి సగ్గుణా ఏకే రజ్జసిరి మదిరా మదమత్తా సకత్థనిప్పాదనపరేహి ధనపిసితాఘాసగిజ్ఝేహి సహనలీనీబకేహి దూతం వినోదనన్తి, పరదారాభిగమనం విద్ధతాతి, మీగవన పరిస్సమోతి, సురాపానం విలాసోతి, నిచ్చప్పమత్తతా, సురభావోతి సదారప్పిచ్చాగం అవ్యసనితాని, గురువచనావధీరణం అపరప్పనేయత్తమితి అజితహచ్చతం సుఖోపసేవత్తమీతి, నచ్చగీత గణాకానుసత్తి రసికతేహి పరిభవసహత్తం ఖమేతి, సేరీభావం పణ్డిచ్చామితి వణ్డిజన నవచనం యసేంఘోసోతి తరలతా ఉస్సాహోతి. అవిసేసఞ్ఞుత్తం అపక్ఖపాతిత్తమితి? ఏవ దోసగణమ్పి గుణపక్ఖే అజ్ఝారోపయన్తేహి సయమ్పి అన్తో హ సన్తేహి పతారణకుసలేహి ధుత్తేహి అమానుసోచితాహి థోమానాహి పతారియమానా, చిత్తమదమత్త చిత్తా నిచ్చేత న తాయ తథేతి అత్తని అజ్ఝారోపయన్తా అలికాభిమానం మచ్చధమ్మసమానాపి దిబ్బం సావతిణ్ణమివ అమానుసమివ అత్తాన మఞ్ఞమానా ఆరధదిబ్బోచితకిరయాను భావా సబ్బజనో పభసనీయ భావముపయన్తి. అత్త మిలమ్బనఞ్చ అను జీవిజనేన కరీయమానం అభినన్దన్తి.

౩౮. మానసా దేవతాజ్ఝారోపణప్పతారణ సమ్భూత సమ్భావనో పహతఞ్చ అన్తో పవిట్ఠ అపరభుజయుగం వియ అత్తనో బాహుయుగం సమ్భావయన్తి. తచన్తరిత లోచనంసకలలాట మాసంకన్తి, అలికసమ్భావనాభిమానభరితా న నమస్సన్తి దేవతాయో న పూజయన్తి సమణ బ్రాహ్మణే న మానయన్తీ మాననీయే, న ఉపతిట్ఠన్తి గురుదస్సనేపి అనత్థకాయా సాన్తరీత, విసయో పభోగసుఖాతి అపహసన్తి యతినో? జరాభి భవపలపిమితి న సుణన్తి వుద్ధజనుపదేసం, అత్తనో పఞ్ఞా పరిభవోతి ఉసుసన్తి సచివో పహేసస్స,కుజ్ఝన్తి ఏకన్త హితవాదినం ఏవమాదినా కాకణేన బహున్నం దోసానం మాకర భూతంరజ్జేవిభవం అయం న ఇచ్ఛామీ'తి అవోచ.

౩౯. అథ మహాజనేన సాదర మజ్ఝేసితో మహాసత్తో కుమారభిముఖో హుత్వా "మహాభాగధేయ్య! ధనచుచుకే లగ్గితాజలుక తిక్ఖడసనేనతత్థ వేదనుప్పాదయన్తి లోహితమేవ ఆకడ్ఢతి, దారకో పన కోమలేన ముఖపుటేనమాతు సుఖసఞ్ఞం ఉప్పాదయన్తో ఖీరమేవ అప్పేతి.

౪౦. ఏవమేవ రజ్జవిభవం పత్తో అధీరో బాలో బహుం అపుఞ్ఞమేవ సఞ్చిణాని, మేధావి ధిరపురిసో పన ఆయుసఙ్ఖారస్స దుబ్బలత్తఞ్చ ధనసఞ్చయస్స నిస్సారత్తఞ్చ పఞ్ఞాయ ఉప పరిక్ఖిత్వా దస కుసలకమ్మాని పూరేన్తో తాదిసేన మహతా భోగక్ఖన్ధేన మహన్తం కుసలరాసిం ఉపచిణాతి, త్వమసికతాధి కారో మహాసత్తధురణ్ధరో, ఏతాదిసం పుఞ్ఞాయతనట్ఠానం లద్ధా ధమ్మేన సమేన లోకం పరిపాలేన్తో సుగతసాసనం పగ్గణ్హన్తో దానపారమికోటిప్పత్తం కత్వా పచ్ఛా అభినిక్ఖమణఞ్చ కరోన్తో బోధిపక్ఖియధమ్మే పరిపాచేహీ"తి అనుసాసి.

౪౧. అథ సో మహజ్ఝాసయో పురిసవరో మహాసత్తస్స అనుసాసనిం మద్ధితు మసమణ్ధో అధివాసేసీ. అనన్తరఞ్చ మహాజనకాయో సత్తస్స అనుఞ్ఞాయ సకలం సీలదీపం ఏకచ్ఛత్తం కత్వా అభిసిఞ్చియ ధమ్మిక సిరిసఙ్ఘబోధిరాజాతి వోహారం పట్ఠపేసి గోఠాభయఞ్చ సేనాపతిట్ఠానే ఠపేసి.

౪౨. దానం అదా ధారయి నిచ్చసీలం,
వహీ తితిక్ఖం భజి అప్పమాదం;
పజా హితజ్ఝాసయ సోమ్మరూపో,
ధమ్మో చ సో విగ్గభవా విరోచీ.

౪౩. విఞ్ఞాయ లోకస్స హి సో సభావం,
పధానవత్తాను గతిప్పధానం;
నిధాతుకామో జన్తాసు ధమ్మం,
సయమ్పి ధమ్మా వరణమ్హి సత్తో.

ఇతి రజ్జాభిసేక పరిచ్ఛేదో చతుత్థో.

౪౪. సో రాజా మహా విహారే మహగ్ఘ మహావిసాలం సలాకగ్గం కారాపేత్వా అనేకసహస్సానం భిక్ఖూనం నిచ్చం సలాక భత్తం పట్ఠపేసి. మాతులమహాథేరస్సంచ సకనామ ధేయ్యేన మహన్తం పరివేణ విహారం కారాపేత్వా అనేకేహి కప్పియభణ్డేహి సద్ధిం సపరివార వేణా కాని గామక్ఖేత్తాని సజసపరిభోగారహాని కత్వా దాపేసి సత్తమేవ నిసీథకాలే రహోగతో మహాబోధిసత్తస్స దుక్కరచరితాని సల్లక్ఖేన్తో తాదిసాపదానం అత్తని సమ్పాదేతుమాసింసి. తథా హి

౪౫. దేహీతి వత్థుమసుకం గదితోత్థికేహి,
నాలం కథేతుమ్పి నత్థి న దేమిచాతి;
చిత్తే మహాకరుణాయ పహటావకాసావ,
దురంజగామ వియ తస్స భవత్థు తణ్హా.

ఏవమమ్హాకం బోధిసత్తస్స వియ బాహిర వత్థుపరిచ్చాగమహుస్సవో కదా మే భవిస్సతితి చ,

౪౬. ఆనీయతే నిసిత సత్థనిపాతనేన,
నిక్కడ్ఢతే చ ముహు దాన్తవాయరత్యా;
ఏవం పునప్పున గతాగతవేగఖిన్నం,
దుక్ఖం న తస్స హదయం వత పీళయిత్థ.

ఏవం కిరస్స మహాసత్తస్స మంస లోహితాది అజ్ఝత్తికవత్థుదానసమయే దుక్ఖవేదనా మనం న సమ్బాధేసి. మమాపి ఈదిసం అజ్ఝత్తిక దానమహామఙ్గలం కదా భవిస్సతీతి చ.

౪౭. సో సంఖపాలభుజగో విసవేగవాపి,
సీలస్స భేదనభయేన అకుప్పమానో;
ఇచ్ఛం సదేహహరవాభిజనే దయాయ,
గన్తుం సయం అపదతాయ సునోచనూనం.

ఏవం సీల రక్ఖనాపదానసిరిం కదా విన్దామీతి చ,

౪౮. పివేయ్య ధఞ్ఞం అమతఞ్చ బాలో,
వుద్ధిం గతో సోవ జిగుచ్ఛితే తం;
స జాతు ఏవం అనుభూయ రజ్జం,
ఞాణస్స పాకే సతతం జహాతి.

ఏవం మయాపి అచిరస్సేవ అవస్సం అభినిక్ఖమనం కాతబ్బన్తి చ,

౪౯. సో సేనకో ద్విజపసిబ్బకసాయిసప్పం,
అఞ్ఞాసి దోసకలుసాయ ధియాబ్భుతంతం;
కా వణ్ణనాస్స ఖలు దోసవినిగ్గతాయ,
సబ్బఞ్ఞుతాయ దసపారమిసాధితాయ.

ఏవంవిధా కల్యానఞాణసమ్పత్తి కదా మే సమిజ్ఝిస్సతీతి చ,

౫౦. వాలేన సో కిసకలణ్డకజాతియమ్పి,
ఉస్సిఞ్చితుం సలిలముస్సహి సాగరస్స;
తం ముద్ధతాయ న భవే మతియా మహన్యా,
సమ్పాదనాయ భిమతస్స సమత్థతాయ.

ఏవం విధాయ వీరియపారమియా కదా భాజనం భవిస్సామితి చ

౫౧. కలాబురాజేన హి ఖన్తివాది,
వధం విధాయాపి అతిత్తకేన;
హతే పదేనోరసి ఖన్తిసోధే,
సో కూటసన్ధిగ్గహణం బుబోధ.

ఏవం విధాయ ఖత్తిపారమియా అత్తానం కదా అలంకరిస్సామితి చ

౫౨. మిచ్ఛాభియోగం న సహింసు తస్స,
రామాభిధానస్సపి పాదుకాయో;
సచ్చఞ్ఛయా నాఞ్ఞమభాసిధీరో,
సో సచ్చసన్ధో చతుసచ్చవాదీ.

అహమ్పి ఈదిసేన సచ్చపారమితాబలేన సబ్బలోకస్స చతు సచ్చావ బోధన సమత్థో కదా భవిస్సామితి చ

౨౩. సో ముగపక్ఖ విదితో సిరిభీరుకాయ,

ముకాదికం వతవిధిం సమధిట్ఠహిత్వా;

తం తాదిస అనుభవం అసహమ్పి దుక్ఖం,

యావాభినిక్ఖమ్మ భేది అధిట్ఠితంనో.

ఏవం మ మాపి అధిట్ఠాన పారమితాయ పారిపూరీ కదా భవిస్సతీతి చ

౨౪. మేత్తానుభావేన స లోమహంసో,

పేమానుబద్ధేన సబీకరోన్తో;

సత్తే సమత్తేపి చ నిచ్చవేరీ,

సద్దం విరుద్ధత్థమకాసి ధీరో.

అహమ్పి ఏవంవిధాయ మేత్తాపారమితాయ కోటిప్పత్తో కదా భవిస్సామీతి చ.

౨౫. సో ఏకరాజా విదితో సమచిత్తతాయ,

మానావమాన నకరేసు తులాసరూపో;

తోసఞ్చ రోసమనుపేచ్చ భజీ ఉపేక్ఖం,

సబ్బత్థ పీతివికతీ హతచేతనోవ.

ఏవం అహప్పి ఉపక్ఖాపారమితాయ కదా సబ్బసాధారణోభవిస్సామితి చ నిచ్చం చిన్తేసి.

ఇతి పారమితాసింసన పరిచ్ఛేదో పఞ్చమో.

౨౬. ఏవమనవజ్జధమ్మేన రజ్జం కారేన్తే తస్మిం కదాచి కేనచిపజానం అకుసల విపాకేన-

జఠర పిఠరభారక్కన్తవఙ్కోరుజాణు,

సజల జలద కుటాకారఘోరోరుకాయో;

కుటిలకఠినదాఠాకోటిసణ్డట్ఠహణ్డో,

నవదివసకరక్ఖో రక్ఖసోదిపమాగ.

౨౭. సో తేసు తేసు గామపరియన్తేసు నిసీదతి, యే యే మనుస్సా తమాగమ్మ తం రత్తక్ఖముదిక్ఖన్తి తేసం అక్ఖిని రత్తాని భవన్తి. తం ఖణేయేవ రత్తక్ఖమారకో నామ జరరోగో పాతుభవిత్వా మారేతి.

౨౮. సో యక్ఖో మతమతే నిరాసఙ్కే ఖాదతి. తం యక్ఖం అదస్వాపి యే యే నరా తేనాతురా తే తే పస్సన్తి, తేపి సో రోగో ఆవిసతి. ఏవం న చిరోనవయక్ఖభయేన రోగేన చ జనపదో విరలజనో జాతో.

౫౯. రాజా తం పవత్తిం సుత్వామయి రజ్జం కారేన్తే పజానం ఈదిసస్స భయస్స ఉప్పజ్జన అననుచ్ఛవికన్తి మఞ్ఞమానో తదహేవ అట్ఠంగ సీలం స్వాదియిత్వా అత్తనా నిచ్చం కరీయమానాని దసకుసలకమ్మాని అనుస్సరిత్వా అహం ధమ్మవిజయి భవిస్సామీతి తంరక్ఖసం ఆదిస్వా న ఉట్ఠహిస్సామీతి దళ్హతరం అధిట్ఠాయ వాసగబ్భే సయి. తస్స తేన ఆచార ధమ్మతేజేన రాజానుభావేన చ సో రక్ఖసో సన్తత్తో ఉత్తసిత్వా ఖణమ్పి ఠాతుం అసహన్తో ఆకాసేనా గన్త్వా బలవపచ్చుస సమయే అన్తోగబ్భం పవిసితుమసక్కోన్తో బాహిరే ఠత్వా రఞ్ఞో అత్తానం దస్సేసి. రఞ్ఞా చ కోసిత్వన్తి పుట్ఠో ఆహ. రత్తక్ఖో నామాహం రక్ఖసో దురజనపదేస్మిరితో, అహం ఖణమ్పి ఠాతుం అసక్కోన్తో తవానుభావేన బద్ధోవియహుత్వా ఇధానీతో? భాయామి దేవ తవ దస్సనన్తి."

౬౦. అథ రాజా సయనతో వుట్ఠహిత్వా సీహపఞ్జరం వివరిత్వా ఓలోకేత్వా అరే! జమ్మ! మ్మ విసయగతే మనుస్సే కస్మా? ఖాదయీతి. మహారాజ తవ విసయే మయా మారేత్వా ఏకోపి ఖాదితో నత్థి, అపితుమతకలేబరం సోనసిగాలాదీనం సాధారణ భక్ఖభూతం ఖాదామి, న మే కోచి అపరాధో అత్థి, అత్థి చే రాజదణ్డో మయి విధీయతూ'తి వత్వా పవేధమానో నిచ్చలభావేన ఠాతుం అసక్కోన్తో భయవేగేన జాతలోమహంసో సానునయమేవ మాహ. "దేవస్స రట్ఠంథితం ధనధఞ్ఞ సమిద్ధిసమ్పుణ్ణం దేవస్స ధన వస్సేన సమ్పుణ్ణమానో రథా మనుస్సా, ఇదాని యాచకాపి బహుతరా న హోన్తి, అహ మీదిసం రట్ఠం పత్వాపి అలద్ధగోచరో అపరిపుణ్ణమనోరథో జతో పిపాసితోవ హుత్వా దీన భావేన జీవికం కప్పేమి, తథా ఈదిసం భయం పత్తోమ్హి అభయం మే దేహి మహారాజా'తి.

౬౧. అథ రాజా తస్స దీనవచనం సుత్వా కరుణాయ కమ్పితహదయో "మా భాయిత్వం రక్ఖస! అభయం తే దమ్మి ఇచ్ఛితం తేవదా"తి ఆహ. ఏవం రఞ్ఞోచ రక్ఖస్సచ అఞ్ఞమఞ్ఞేహి సద్ధిం సల్లపన్నానం సద్దం సుత్వా అన్తోగతా అనుచరా రాజానం పరివారేసుం, అథ కథానుకథాయ రక్ఖసో "అగతో రఞ్ఞా సద్ధిం సల్లపతీ"తి సుత్వా సబ్బే అమచ్చా చ నాగరా చ సేనా చ సన్నిపతిత్వా రాజఙ్గణఞ్చ రాజ భవనఞ్చ పూరేత్వా అరుణే ఉగ్గచ్ఛన్తే మహన్తం కోలాహలమకంసు.

౬౨. అథ సోరక్ఖసో సన్నిపతితంచతురఙ్గబలఞ్చ ఆయుధ హత్థం అనేక సహస్సయోధబలఞ్చ దిస్వా అతివియభీతో ఠాతుఞ్చ రఞ్ఞో ఆణత్తిబలేన గన్తుఞ్చ కిమపి భాణితుఞ్చ న సక్కోతి, రాజా తదవత్థం తం దిస్వా లద్ధాభయోసి ఇమచ్ఛితం తే కథేహీ'తి ఆహ, ధమ్మికో రాజా న మే కిఞ్చి భయం ఉప్పాదేస్సతితి ఇత్వా రాజానమేవ మాహ "దేవో జానాతియేవ సబ్బేసం సత్తానం ఆహారట్ఠితికతం, తథాహి ఉద్ధలోకవాసినో దేవ సుధాభోజనేన పీణితా జీవన్తి, అధే లోకవాసినే నాగా భేకభోజనేన సుహితా వసన్తి మనుస్సా ఖజ్జకాదినానావిధేన ఆహారజాతేన పీణితా జీవన్తి. అమ్హాదిసా యక్ఖ రక్ఖసాదయో పన మంసలోహి సస్సాదతో తుస్సన్తి? తేస్వహ మఞ్ఞతరో ఛాతే చ పిపాసితే చ తాదిసం కరుణాపరాయణం మహాపురిసం దిస్వాపి అపరిపుణ్ణమనోరతో మణ్డభాగధేయ్యో సోచామీ"తి ఆహ.

౬౩. తనుత్చమవోచ "మతకలేబరాని ఖాదిత్వా వసామి"తి సచ్చం మహారాజ! మతసరీరం సుక్ఖపణ్ణం వియ నీరసం కిం మేతాయ దుజ్జవికాయ పసీద దేవ! వరం మే దేహి నవ విసయేథిత మనుస్సో ఏకో జనపదో గోచరత్థాయ మే దీయతు, తత్థ మనుస్సానం అనపగతుణ్హవేగం జీవరుధిరఞ్చ జీవమం సఞ్చ ఖాదిత్వా చిరం సుఖేన జీవితుం సక్కా'తి ఆహ. అథ రాజా అరేపాపిమ! రక్ఖస! నాహం పాణవధం అనుజానిస్సామి చజేతం తవ గాహవికారన్తి. "తేనహి దినే దినే ఏకం మనుస్సబలిందేహి"తి. జీవబలిమేకమ్పి న దేమీతి వుత్తే "సచ్చ మేనం మందిసాన కప్ప రుక్ఖాపి అవకేసినో జాయన్తీతి హా హతోస్మి కిమహం కరోమీ"తి విసాద దిన్నయనో దుమ్ముఖో దోమనస్సప్పత్తో అప్పటిహానో అట్ఠాసి.

౬౪. అథ తస్స నరిన్దస్స కరుణాభూయసి తహిం జాయమానా మనోతస్స విరత్వా వ్యాకులం అకాసి. అథ రాజా ఏవం పరి వితక్కేసి.

౬౫. నానుస్సరామి వత యాచితు మాగతానం,
ఇచ్ఛావిఘాత పరితాప హతజ్జుతీతి;
హేమన్త నిబ్బహిమమారుత నిస్సిరీక,
పఙ్కేరుభేహి సదిసాని ముఖాని జాతు.

౬౬. ఏతస్స రక్ఖస్స పరేసం దుక్ఖమా పాదయితుం న కదాచి సక్కా, అహఞ్చ అజ్ఝత్తిక దానం కదాదస్సామితి పత్థేమి, తదిదం పత్తకకాలం జాతం, సక సరీరస్స అహమేవ ఇస్సరో, మమ మంసలోహితేన ఏతం సన్తప్పయామీతి కత నిచ్ఛయో అమచ్చే ఆమన్తేత్వా ఏవమాహ.

౬౭. ఇమం సరత్తం పియితం సరీరం,
ధారేమి లోకస్స హితత్థ మేవ;
అజ్జాతిథేయ్యత్త ముపేతి తఞ్చే,
అతో పరం కిం పియ మత్థి మయ్హం.

అమచ్చా ఏవమాహంసు ఏకస్స రక్ఖస్స అత్థాయ సకల లోకం అనాథికత్తు మిచ్ఛతో కోయం ధమ్మ మగ్గో దేవస్స అథ రాజా ఏవమాహ.

౬౮. నిచ్చో పహోగస్స ధనస్స చాపి,
న యాచకే దట్ఠు మహం లభామి;
ఏవం విధం అత్థి జనన్తు లద్ధుం,
న దేవతా రాధనాయపి సక్కా.

౬౯. అపేథ తుమ్హే న మే దానన్తరాయం కరోథా'తి ఆహ. అథ అమచ్చా యదిచాయం నిచ్ఛయో అపరిచ్ఛజనీయో అమ్హేసు ఏకేక మేవ దినే దినే రక్ఖస్స బలికమ్మాయ హోతూతి ఆహంసు. అథ రాజా "అహమేవ జీవన్తో ఏవం నానాజానిస్సామి"తి సల్లకత్తం సీఘం ఏత్థ ఆనేహీతి సంవిధహి. అథ తత్థ సమాగతా సబ్బే జనా తం పవత్తిం సుత్వా తస్స గుణే అనురత్తా సోకేన కమ్పమానా తహిం పతిట్ఠితేన పటిఘేన అతి కుద్ధా విసుం విసుం ఏవమాహంసు.

౭౦. ఏసో రక్ఖసో సీసచ్ఛేదమరహతితి కేచి, కాల మేఘ సదిస మేతస్స మహా సరీరం అనేక సతానం సరానం తుణిరభావం నేతుమరహతీతి కేచి, అనేకేసం ఖేపన సత్థానం లక్ఖభావం ముపనేతుం యుత్తమితి చ పరే, అసికదలికీలాయ వజ్ఝోయమితి అఞ్ఞే తేలచోలేన వేఠేత్వా మహతా పావకేన ఉజ్జాలేత్వా దహితబ్బోయమితి అపరే, ఇదం సబ్బం రాజానాను జానాతి. ఇమం అసప్పురిసం జీవగాహం గహేత్వా రజ్జూహి గుళపిణ్డవేఠనం వేఠేత్వా బణ్ధనాగారే పక్ఖిపి తబ్బన్తి అఞ్ఞే ఏవమేవం తత్థ బహుధా కథేన్తానం కటుకతరం వధవిధానం యక్ఖో సుత్వా తసితో మిలితక్ఖమతదేహో వియ నిచ్చలోవ ఠితో, అథ సో రాజా "ఏహి సఖే రక్ఖస! మహోపకార కరణ భూత!

౨౧. దేయ్యఞ్చ దానప్పవనఞ్చచిత్తం,
అత్థి తువం లోహిత మంసకామీ;
సమేతు మేతం హితాయ దురాపం,
మనో రథో సిజ్ఝతు నో ఉభిన్నన్తి.

వత్వా "మమ సరీరతో దీయమానం జీవమంసం జీవరుధిరఞ్చ మయి అనుగ్గహేన సమ్పటిచ్ఛా'తి రక్ఖస్స వత్వా సల్లకత్తాభిముఖం దక్ఖిణబాహుం పసారేసి మంసకత్తనాయ.

౨౨. అథ సో యక్ఖో ఉభో కణ్ణే పిధాయ సన్తం పాపం పటిహతమమంగలం రఞ్ఞో సోత్థి భవతు, కిమిదమాపతితం మహతా మే పాప విపాకేన జీవతు మిచ్ఛతో విసభోజనమిచ్ఛ, ఆతపతిలన్తస్స దావగ్గి పరిక్ఖేపో వియ చ యది ఈదిసో మే సంకప్ప మహారాజే సముజ్జో యేయ్య దేవ దణ్డో మే సిరసి అద్ధా పతతూతి, లోకపాలాపి మే సీసం ఛిణ్దన్తి నాహ మేవం విధమపరాధం కరిస్సామీ'తి న సమ్పటిచ్ఛి,

౨౩. అథ రాజా తేన హి యక్ఖ! "కిం తే మయా కాతబ్బన్తీ'తి ఆహ. అథ సో రక్ఖసో మహాజనానం వధ విధానేన రఞ్ఞో ఆనాయ చ భీతో సన్తత్తో "దేవ! నాహ మఞ్ఞం పత్థయామి కిన్తు ఇతోప్పభూతి రాజారహేన భోజనేన గామే గామే ఉపహారబలిం లద్ధుకామోమ్హి'తి ఆహ అథ రాజా "ఏవం కరోన్తు రట్ఠవాసినో"తి నగరేవ సకల రట్ఠే చ భేరిం చరాపేత్వా పానాతిపాత విరమణాయ ఓవదిత్వా నం యక్ఖం ఉయ్యోజేసి.

ఇతి రత్తక్ఖిదమన పరిచ్ఛేదో ఛట్ఠో.

అథ కదాచి వస్సాధికతానం దేవతానం పమాదేన అవగ్గహో పాతురహోసి.

౨౪. నిదాఘవేగేన రవి పతాపి,
ఉణ్హాభితత్తా పచనో బరో చ;
జరాతురేవాసిసిరా ధరా చ,
పివింసు తే సబ్బధి సబ్బిమ మ్బు.

౨౫. అనేతాభుసుణేహన విపచ్చమాన,
సనీస్సనమేభాహారితేవ వాటీ;
తిబ్బాతపక్కత్తవనన్తరాజీ,
రునాకులా ఖాయతి వీరికానం.

౨౬. వస్సానకాలేపి పభాకరస్స,
పతాపసన్తాపితమన్తలిక్ఖం;
సమాచితం పణ్డరవారిదేహి,
సవణ్ణనాలేపమివాతిరోచీ.

౭౭. ఏవం మహతా గిమ్హవిప్ఫురణేన నదీతళాకసోబ్భాదీసు సికతాకద్దమావసేసం సోసితేసు కేదారేసు మత సస్సేసు బహుధా ఏళితభూమిభాగేసు సలిలభావేన కిలన్తేసు మిగపక్ఖిసు తం పవత్తిం సుత్వా రాజ కరుణాయ కమ్పితహదయో అట్ఠఙ్గసీలం సమాదియిత్వా మహాచేతియఙ్గణమాగమ్మ యావ దేవో సబ్బత్థ విత్థ తాహి సలిలధారాహి సకల లఙ్కాదీపం పినేన్తో వస్సం వస్సిత్వా మహతా ఉదకప్పవాహేన మం న ప్లవయిస్సతి మరమానోపి తావ న ఉట్ఠహిస్సామీతి దళ్హతరం అధిట్ఠాయ తత్థ సిలాపత్థరే సయి.

౭౮. తంఖణే తస్స రఞ్ఞో ధమ్మతేజేన చకితానం గుణప్పబణ్ధేన చ పసన్నానం దేవనాగయక్ఖానం అనుభావేన సమన్తతో వస్సవలాహకా ఉట్ఠహింసు తథా హి.

౭౯. దీఘామినన్తావ దిసాపయామం,
విత్థారయన్తావ తమం సిఖాహి;
ఛాయా గిరీనం వియ కాళమేఘా.

౮౦. గమ్భీరధీరత్థనితా పయోదా,
తహిం తహిం వస్సితుమారభింసు;
సమున్నదత్తా సిఖినో కలాపం,
సణ్ధారయుం జత్తమిచుత్తమజిగే.

౮౧. ముత్తాకలాపా వియ తేహి ముత్తా,
లమ్బింసు ధారా పసమింసు రేణు;
గణ్ధో సుభో మేదినియావచార,
వితణ్ణమానో జలదానిలేన.

౮౨. జుతీహి జమ్బునదపిప్ఫరాహి,
ముహుం దిసన్తే అనుర జయన్తి;
మేఘుస్సనాళితురియానుయాతా,
విజ్జుల్లతా నచ్చమివాచరింసు.

౮౩. కోధేన రత్తా వియ తమ్బవణ్ణా,
నినాదవన్తో జయపీతియావ;
గవేసమానా వియ గిమ్హవేరిం,
వ్యాపింసు సబ్బత్థ తదా మహోఘా.

౮౪. ఏవంవిధే వస్సే పవత్తేసి రాజా నమం మహోఘో ఉప్పిలాపధీతి న ఉట్ఠాసియేవ అథ అమచ్చా చేతియఙ్గణే జలనిగ్గమపణాలియో థకేసిం అన్తో సమ్పుణ్ణవారిపూరో రాజానం ఉప్పిలాపేసి. అథ సో ఉట్ఠాయ చేతియస్స మహుస్సవా విధాయ రాజభవనమేవ గతో.

౮౫. తతో అదణ్డేన అసత్థేన రజ్జమనుసాసతో రఞ్ఞో అచ్చన్తముద్దమానసత్తం విదిత్వా ఉన్నళా కేచి మనుస్సా గామవిలోపాదికం ఆచరన్తా చోరా అహేసుం తం సుత్వా రాజా తే చోరే జీవగాహం గాహాపేత్వా బన్ధనాగారే ఖిపిత్వా రహసి తేసం రతనహిరఞ్ఞాదికం దత్వా మా ఏవం కరోథాతి ఓవదిత్వా పలాపేత్వా రత్తియం ఆమకసుసానతో ఛవరూపే ఆనేత్వా చోరహింసంకారేన్తో వియ అగ్గినా ఉత్తాపేత్వా నగరతో బహి ఖిపాపేసి ఏవం చోరభయద్వ అపనేత్వా ఏకదా ఏవం చిన్తేసి.

౮౬. కిమనేన రజ్జవిభవేన, ఇన్దం పరిపుణ్ణం సకోసం సపరజనం సహోరోధం సామచ్చం సఖవాహనం రజ్జం కస్సచి దానరూపేన దత్వా వనం పవిసిత్వా సీలం సమాదాయ కాయవివేకం చిత్తవివేకద్వ సమ్పాదేతుం వట్టతీతి అభినిక్ఖమనే రతిం జనేసి. తదా గోఠాభయోపి ఏవరూపం పాపవితక్కం ఉప్పాదేసి. ఏస రాజా ధమ్మికో సదాచారకుసలో పతిదివసం వీధియమానేహి దసవిధకుసలకమ్మేహి ఆయుసంఖారోపిస్స వడ్ఢతి ఉపపీళకకమ్మానిచ దూరమపయన్తి. తతోయేవ చిరతరం జీవిస్సతి ఏతస్స అచ్చయేన కదాహం రజ్జం లభిస్సామి రజ్జం పత్వాపి వడతరో ఆహం యువజనసేవనీయం విసయసుఖం కథమనుభవిస్సామి సీఘమిమం ఇతో పలాపేత్వా రజ్జే పతిఠహిస్సామీతి చిన్తేత్వా బహుం సారధనమాదాయ ఉత్తరద్వారతో నిక్ఖమిత్వా పుబ్బచోరే సన్నిపాతేత్వా బలకాయం గహేత్వా ఆగమ్మ నగరద్వారం గణ్హి తం పవత్తిం సుత్వా రాజా "రజ్జం కస్సచిదత్వా అభినిక్ఖమనం కరిస్సామితి కతసన్నిట్ఠానస్స మమ అయం కేనచి దేవానుభావేన సన్నిధాపితో మఞ్ఞే అమచ్చా మయం అననుమతాపి పురాయుజ్ఝితుమార భన్తి ఏవం సతి మం నిస్సాయ ఉభయపక్ఖగతస్స మహాజనస్స విపులం దుక్ఖం "భవిస్సతి కిమనేన రజ్జేన ఫలం రజ్జం తస్సేవ దిన్నం హోతు"తి వత్వా కంచి అజానాపేత్వా పరిస్సావనమత్తం గహేత్వా దుల్లక్ఖియమానవేసో దక్ఖిణద్వారేన నిక్ఖమిత్వా మలయదేసం గచ్ఛన్తో

౮౭. సదాసన్తుట్ఠచిత్తానం సక్కా సబ్బత్థ జీవితు;
కుత్ర నామ న విజ్జన్తి ఫలమూలజలాలయా.

౮౮. ఇతి చిన్తయన్తో కమేన గన్త్వా హత్థవనగల్లం నామ మహన్తం అరఞ్ఞాయన్తం పావిసి, అవిరలపవాలకుసుమఫలసంజన్న విసాలసాఖామణ్డలేహి ఉచ్చావచేహి పనస్సహకారకపిత్థ తిమ్బరుజమ్బీరజమ్బువిభిత కామలక భరీత కతిరీటకసాలసరలవకుల పున్నాగ నాగకన్దమ్బకాసోక నీపచమ్పక భిన్తాలతాలప్పభూతిహి వివిధతరుగణేహి సమాకిణ్ణం విపులవిమలసిలుచ్చయపరియపరియన్తసఞ్జాతనదీసమ్భేదతిత్థోపసంకన్త వివిధమిగయుథవిహగవగ్గనిసేవితం మహేసక్ఖ దేవతాధిగ్గహీతం నన్దనవనకమనీయం సులభమూలఫలసలిల సుఖోపభోగరమణీయ తం మహా కాన్నం ఓలోకేత్వా ఇదం మే తపోవనం భవితుమరహతితి కతాలయో కాయవివేకచిత్తవివేకానం లాభేన ఏకగ్గమానసో మేత్తావిహారమనుయుజన్తోవఞ్ఞజీవికాయ సంజనితసన్తోసవిప్ఫారణపినీతకాయో వాసం కప్పేతి.

ఇతి అభినిక్ఖమనపరిచ్ఛేదో సత్తమో.

౮౯. గోఠాభయోపి రజ్జం పత్వా కతిపాహచ్చయేన "మమ చణ్డతాయ వీరత్తో పజావగ్గో మనం పవిట్ఠం సఙ్ఘబోధిం ఆనేత్వా రజ్జం కారేతుం కదాచి ఉస్సహతీ"తి సంజాతపరిసఙ్కో తం మారాపేతుం వట్టతీతి అభిసన్ధాయ "సఙ్ఘబోధిరఞ్ఞో యో సీసం ఆనేస్సతి తస్స సహస్సం పారితోసికధనన్తి నగరే భేరిం చరాపేసి. తతో మలయదేసికో కోచి దుగ్గతపురిసో అత్తనో కచ్చేన పుటభత్త ఆదాయ వన మగ్గేన గచ్ఛన్తో భోజన వేలాయ సోణ్డిసమీపే నిసిన్నం సఙ్ఘబోధిరాజానం దిస్వా తస్స

ఆకప్పేన పసన్నహదయో భత్తేన తం నిమన్తేసి రాజా తం నసమ్పటిచ్ఛి. నో పురిసోనాహం నిహీన జాతియం జాతో న పాణవధం జివికాయ జీవన్తో కేవట్టో వా లుద్దకో వా భవామి అథ కో ఉత్తమ వణ్ణేహి పరిభోగారహే వంసే సఞ్జాతోమ్హి మమ సన్తకమిదం భత్తం భోత్తుమరభతి కల్యాణ ధమ్మికోతి తం పునప్పున యాచి. అథ రాజా

౬౦. ఛాయయ గేహం సాధాయ సేయ్యం వత్థం తచేనచ;
అసనం థలపత్తేహి సాధేన్తి తరవో మమ.

౬౧. ఏవం సమ్పన్న భోగస్స న తణ్హా పరసన్తకే;
తవ జచ్చాదిముద్దిస్స గరహా మమ న విజ్జతీతి.

వత్వా న ఇచ్ఛి ఏవ.

౬౨. అథ నో పురిసో భూమియం నిపజ్జనమస్సమానో నిబన్ధిత్వ యాచి. తతో తస్స నిబన్ధనం నివారేతుమసక్కోన్తో సగారవం సోపచారం దీయమానం భత్తఞ్చ సకపరిస్సావనపరిపుతపానీయఞ్చ పరిభుఞ్జిత్వా హత్థముఖధోవనేన పరిసమత్త భత్త కిచ్చో అన్నేహం కతుపకారో కీదిసమస్స పచ్చుపకారం కరిస్సామితి చిన్తయన్తోవ తం అభిముఖీకరియ "అనురాధపురే కా పవత్తీ"తి పుచ్ఛి, అథ నో పురిసో పుబ్బరాజానం పలాపేత్వా గోఠాభయో నామ రాజా రజ్జేపతిట్ఠహిత్వా సిరి సఙ్ఘబోధిరఞ్ఞో యో సీసం ఆదాయ దస్సేతి తస్ట సహస్సం పారితోసికధనన్తి నగరే భేరిం చరాపేసి కిరాతి సుయతి"తి.

తస్స వచన సమనన్తరమేవ తుట్ఠపహట్ఠహదయో మమ సహస్సారహసీసదానేన ఇదాని ఏతస్స పచ్చుపకారో కతో భవిస్సతి అజ్ఝత్తికదానత్తా దానపారమితావ కోటిప్పత్తా భవిస్సతి ఇదఞ్చ వతరే-

౬౩. న పుతి పుగీఫలమత్తకమ్పి,
అగ్ఘన్తి సీసాని చిఛివితానం;
సీసన్తు మే వత్తతి బోధియా చ,
ధనస్స లాభాయ చ అద్ధికస్స.

అపి చ.

౬౪. నాళివనస్సేవ రుజాకరస్స,
పుతిప్పధానస్స కలేబరస్స;
దుక్ఖన్నుభుత పటిజగ్గన్నే,
సదత్థయోగా సఫలం కరోమీతి-

చిన్తేత్వా కతతిచ్ఛయో "భో పురిస సోభం పిరీ సిరిసఙ్ఘబోధి రాజానామ, మమ సీసం గహేత్వా గన్త్వా రఞ్ఞో దస్సేహీ"తి ఆహ. నో తం సుత్వా "దేవ నాహమేవం విధం మహాపాతక కమ్మం ఆవజిస్సామ భాయామి"తి ఆహ.

౬౩. అథ రాజా "మా భాయి కహాపణసగ్గస్సలాభాయ అహమేవ తే ఉపాసం కరిస్సామి కేవలం త్వం మయా వుత్తనియామేవ పటిపజ్జా"తి వత్వా సహస్సలాభగిద్ధేన తేన పథికపురిసేన అధివాసితే సీసచ్ఛేదాయ సత్థం అలభమానో ధమ్మాధిట్ఠానతేజ సా సీసం సణ్ఠితో విసుం కరిత్వా దస్సామీతి చిన్తేత్వా పల్లఙ్కం సుణ్ఠిరం బణ్ధిత్వా మమేదం సీసదానం సబ్బఞ్ఞుతఞాణ పటిలాభాయ పచ్చయో భవతూతి సోమనస్సపుబ్బకంపత్థనం కత్వా తం పురిసం అత్తనో సమీపం ఆమన్తేసి. సో అధికపురిసో పుబ్బే అదిట్ఠాసుతపుబ్బదుక్కరకమ్మ దిన్నం సీసం గహేత్వా అనురాధపురం గన్త్వా దిస్సేమి కోతం సఞ్జానాతి కోతం సద్దహిస్సతీతి, అథ సో గోఠాభయో సచే తేన సద్దహిస్సతి అహవేత్థ సక్ఖిహుత్వా సహస్సం దాపేస్సామి తయాతు తత్థ ఏవం కత్తబ్బ"న్తి పటిపజ్జితబ్బా కరం ఉపదిసిత్వా ఏహిసప్పురిస మ్మ సన్తికే మ్బణతో హుత్వా ఉభయర్థలానం ఏకీకరణవసేన అఞ్జలిం కత్వా బాహుం పసారేహీతి వత్వాఉభోసు పస్సేసు నీలమణ్ణాసమణ్ణానం నాలినం ఉజుభావాపాదనేన కణ్ఠనాళం సమ్మా ఠపేత్వా సలిలపరిస్సావన్నే సీససణ్ఠిం జల లేఖాయ పరిచ్ఛణ్డిత్వా సకేన దక్ఖిణ హత్థముట్ఠినా చులాబద్ధం దళ్హం గణ్హిత్వా యావ మమ సీరం ఆదాయ అద్ధికం పురిసస్స హత్థే సమప్పేమి తావ మమ చిత్తకిరియ వాయో ధాతువేగో అవిచ్ఛిన్నో పవత్తతూతి అధిట్ఠాయ చుళాబద్ధం ఉద్ధాభిముఖం ఉక్ఖిపి. తావదేవ సీసబణ్డో పుథుభూతో హుత్వా తేన దక్ఖిణ హత్థ ముట్ఠినాగహితోయేవ పగ్ఘరన్తియా లోహితధారాయ సద్ధి అద్ధికస్సహత్థతాలే పతిట్ఠాసి, తస్మింయేవ ఖణే వనాధివత్థా దేవతా సాధువాదముఖరా పుప్ఫవస్సం వస్సాపేత్వా సీసస్స ఆరక్ఖం గణ్హింసు.

౬౪. సంసత్తరత్త కలలే ద్ధికపాణిఖేత్తేత,
నిక్ఖిత్త సీస వరబీజ సముబ్భవాయ;
ఏతస్స దానమయ పారమితాలతాయ,
సబ్బఞ్ఞుతా ఫలరసో జనతం ధినోతుం.

౬౫. అథ సో అద్ధికపురిసో సుగణ్ధవన కుసుమ మాలాహి తం సీసం అలంకరిత్వా పుగకుహులికాపుటే పక్ఖిపిత్వా సీఘగతి వేగేన అనురాధపురం గన్త్వా గోఠాభయస్స దస్సేసి, సో తం దిస్వా సఞ్జనితు మసక్కోన్తో సంసయప్పత్తో అట్ఠాసి. అథ అద్ధికపురిసో రఞ్ఞా వుత్తవిధి మనుస్సరన్తో తం సీసం గహేత్వా ఆకాసే ఖిపిత్వా "సామి! సిరిసఙ్ఘబోధిమహారాజ! త్వ మేత్థ మే సక్ఖిభవా"తి అఞ్జలిమ్పగ్గహేత్వా ఆకాస ముద్దిక్ఖమానో యాచి, అథ తం దేవతాధిగ్గహితం సీసం నిరాలమ్బే అమ్బరే లద్ధ పతిట్ఠం గోఠాభయస్స అభిముఖం హుత్వా.

౬౬. రాజా హమేవ సుహదో సిరిసఙ్ఘబోధి,
సీసప్పదాన విధినాస్మి సమిద్ధిచిత్తో;
త్వం చాసి రజ్జ సిరిలాభ సుఖేన దేవ,
ఏసోవ హోతు పటిపన్న సహస్సలాభో'తి ఆహ.

౬౭. తం సుత్వా గోఠాభయో సామచ్చో విమ్భితహదయో సీహాసనం సజ్జేత్వా ఉపరి సేతచ్ఛత్తం కారేత్వా ఇధ దేవ! ఓతరాతి యాచిత్వా తత్థ ఓతిణ్ణం తం సీసం నానావిధాహి పూజాహి ఆరాధేత్వా నమస్సమానో ఖమాపేత్వా మహతా మహేన ఆళాహనకిచ్చం కారేత్వా అజికం కహాపణసహస్సేన తోసేత్వా ఉయ్యోజేసి.

ఇతి అజ్ఝత్తికదాన పరిచ్ఛేదో అట్ఠమో.

౧౦౦. సిరిసఙ్ఘబోధి రఞ్ఞో మహేసీ పన రఞ్ఞో పలాతభావం ఞత్వా “అహఞ్చ తం అనుబ్బజామి”తి అఞ్ఞతర వేసేన దక్ఖిణద్వారేన నిక్ఖమిత్వా మగ్గం అజానన్తి ఉజుకమగ్గం పహాయ తం తం గామం పవిసిత్వా సామికం అపస్సన్తీ భయేన సాలిన్దాయ చ పచ్ఛితుమ్పి అసహమానా మలయ దేస మేవ గతోతి చిన్తేత్వా వఙ్కమగ్గేన గచ్ఛన్తీ కోమలతాయ సీఘం గన్తుమసక్కోన్తి కాలం యాపేత్వా తస్స అరఞ్ఞాయతనస్స సమీపగామస్మిం రఞ్ఞోసిసదానప్పవత్తిం సుత్వా “సా హం వరాకీ దస్సనమత్తమ్పి నాలత్థ”న్తి సోక పరిపుణ్ణహదయా తమేవ వనసణ్డం అధిరుయ్హ భత్తునో కలేబరం విచినన్తీ సమీపగామేసు మహాజనం పుచ్ఛన్తి అవన్దినసజికేతత్తా తత్థ తత్థ విచరన్తీ సమీపగామవాసినో బాలకా గోపాలకా కట్ఠభారికా ఇత్థియో చ ఏతిస్సా విలాపం సుత్వా కమ్పిత హదయా తాయ సద్ధిం విచరన్తీ. సా ఏవం చిలూపమానా భీమియం సుపుప్ఫితం విమలవాలుకం వనగుమ్బం దిస్వా తత్థ నిపతిత్వా భూమియం పరివత్తమానా అతికరుణం విలాపమకాసి, సో పదేసో అజ్జాపి విధవాచన”న్తి వోహారీయతి.

౧౦౧. సా మహతా రోదన్తే రోదనేన తంరత్తింత త్థేవ ఖేపేత్వా పున దివసే ఇతో చితో చ విచరన్తి మహతా సోకగ్గినా డయ్హమానా సన్తాపం అధివాసేతుం అసక్కోన్తి ఏకస్మిం ఖుద్దక జలాసయే నిపతిత్వా నిముగ్గంయేవ ముచ్ఛావేగేన ద్వే తయో ముహుత్తే అతివాహేత్వా ఉపలద్ధపటిబోధా పరిళాహం నిబ్బాపేసి, తం ఠానమేతరహి చ “నిబ్బాణ పోక్ఖరణీ”తి చ సమఞ్ఞం అలభి.

౧౦౨. తతో ఉట్ఠహిత్వా అనుభూమిం అనురుక్ఖం అనుసిలా తలం గవేసమానా సోణ్డి సమీపే సయమానం దేవతాధిగ్గహేన సిగాలాదీహఅనుపహతం సుక్ఖం కవణ్ధరూపం దిస్వా సోకవేగ ఫలితతేవ హదయేన దళ్హతరం తం అలింగిత్వా సయి, తావ భోసే వేకల్లేన దురాగమనేన తత్థ తత్థ నిపతిత సరీర ఘాతేన చ నిలన్త రూపా ముచ్ఛా సమకాలమేవ కాలమకాసి.

౧౦౩. సమీపగామ వాసినో సన్నిపతిత్వా ముద్ధాభి సిత్తస్స రఞ్ఞో చ మహేసియా చ సరీరం అమ్హాదిసేహి ఫుసితుఞ్చ న యోగ్గం, వత్తమానస్స రఞ్ఞో అనివేదయిత్వా ఆళాహన కిచ్చం కాతుమ్పి న యుత్తన్తి సమ్మనేతత్వా వస్సాతప నివారణాయ కుటిం కత్వా తిరచ్ఛానప్పవేసనిసేధాయ వతిఞ్చ కత్వా పక్కమింసు.

౧౦౪. గోఠాభయో సిరిసఙ్ఘబోధిరాజస్స అనఞ్ఞ సాధారణ గుణప్పబణ్ధం అనుస్సరన్తో దహరకాలతో పట్ఠాయ వత్థుత్తయ సరణపరాయణతం నిచ్చం సీలరక్ఖణం సుగతాగమ విచిక్ఖణత్తం సకలకలాకోసల్లం రజ్జే అనత్థికతం దానసోణ్డ తం రక్ఖసదమనాదికం దుక్కరచరితకఞ్చ తస్స నామ సచేతనస్స న పితిమావహతి విసేసతో “అద్ధికదుగ్గతస్స సహస్స లాభాయ సహత్థేన సీసం కణ్ఠనాలతో ఉద్ధరిత్వా దానం సీసస్సాపి నిరాలమ్బే ఆకాసే అవట్ఠానంవ్యత్తతరాయ గిరాయ సాధిప్పాయఞ్చేతం నివేదనఞ్చేతి అచ్ఛరియం అబ్భుతం అధిట్ఠపుబ్బం అస్సుత పుబ్బఞ్చ నిమ్మలచరితం మమ మహాపరాధకలజికే నేవ సద్ధిం చిరకాలం పవత్తిస్సతి, అహో అహం సుచిరట్ఠాయినా ఈదిసేన అకిత్తిసద్దేన సాధుహి నిణ్డనియో భవిస్సామి విసేసతో పన నిచ్చకాలం కల్యాణ మిత్తభూతస్స ఈదిసస్స మహానుభావస్స అనపరేధస్స మహాపురిసస్స రజ్జం అచ్ఛిణ్డిత్వా వధం కారేసిం అఞ్ఞదత్థు మిత్తదుభికమ్మేన అహం పళిపేరితో భవిస్సామి”తి చిన్తేత్తోయేవ భయసన్తా పేహి నిక్ఖన్త సేదో పవేధమానో కథమిదిసా మహాపాపా మోచేస్సామీతి ఉప పరిక్ఖీ.

౧౦౩. అథ తస్స దణ్డకమ్మస్స కరణవసేన ఉళారం తరం కుసలకమ్మం కాతబ్బన్తి పటిభాయి. అథ సో అమచ్చే సన్నిపాతేత్వా తేహి సద్ధిం సమ్మన్తేత్వా కత నిచ్ఛయో మహా సఙ్ఘేనేవ తథేవ అనుసిట్ఠో మహతా బలకాయేన సద్ధిం గన్త్వా తస్స అరఞ్ఞాయతనస్స అవిదూరే సేనాసన్నివేసం కారేత్వా తస్స మహాపురిసస్స దుక్కరపదాన సక్ఖిభూతం పుఞ్ఞట్ఠానం సయమేవ గన్త్వా సోఢ్డికా సమీపే అనురూపట్ఠానం సల్లక్ఖేత్వా అత్తనో రాజానుభావం దస్సేన్తో ఆళాహనట్ఠానం దేవనగరమివ అలఙ్కారాపేత్వా కేవలేహి మహన్తేహి చణ్డనదారుహి ఉచ్చతరం చితకం కారేత్వా భారేన పమాణేన చ రఞ్ఞో సీససదిసం జమ్బోనదకనకేహి సకణ్ఠ నాళం సీసాకారం సిప్పిహి కారేత్వా కవణ్డరూపే సఙ్ఘటిత్వా వివిధ రతన సముజ్జలం సువణ్ణకిరీటం పిలన్ధాపేత్వా మహేసిఞ్చ తథేవ అలంకరిత్వా తే ఉభోపి కాఘికవత్థసదిసేహి మహగ్ఘ దుకులేహి అచ్ఛాదేత్వా అనేకరతనఖచితం సువణ్ణసయనం ఆరోపేత్వా చణ్డన చితకమత్థకే ఠపేత్వా పరిసుద్ధజోతి పావకం జాలేత్వా అనేక ఖత్తియకుమారపరివారితో సయమేవ తత్థ ఠత్వా అనేకసప్పిఘటసతేహి సిఞ్చిత్వా ఆళాహన మహుస్సవం కారేసి.

౧౦౬. తథేవ దూతియ దివసేపి మహతా జణేన ఆళాహనం నిబ్బాపేత్వా తస్మిం ఠనే చేతియ భవనం వట్టులాకారేతుం వట్టతీతి చిన్తేత్వా అమచ్చే ఆమన్తేత్వా ఏతరహి అనేకభూమికం అతివిసాలం కనకమయ వట్టులఘరం కారేతుం సకతా ఆయతి పరిహారకానం అభావేన నప్పవత్తతి రట్ఠవిలేపకాపి సువణ్ణలోభేన నాసేన్తి తస్మా అలోహనీయం సుఖపరిహారారహం పమాణయుత్తం వట్టులఘరఞ్చ చేతియఞ్చ నచిరస్సేవ కాతుం యుత్తన్తి మన్తేత్వా మహాబలకాయం నియోజేత్వా వుత్తనియామేనేవ ద్విభుమకం వట్టుల భవనం నిమ్మాపేత్వా తస్స అబ్భన్తరే సుగతధాతునిధానం పూజనీయం చేతియఞ్చ కారాపేత్వా మహుస్సదివసే మహాసఙ్ఘస్స తం దస్సేత్వా "ఏసో భన్తే సిరిసఙ్ఘబోధి మహారాజా పుబ్బే ఏకచ్ఛత్తేన లఙ్కాతలే రజ్జం కారేసి, ఇదాని మయా తస్స రఞ్ఞో చేతియరూపస్స కిత్తిమయ సరీరస్స ఛత్తాధిఛత్తం వియ ద్విభుమకం వట్టులవిమానం కారేత్వా చేతియసీసే కిరీటం వియ కనకమయం థూపికఞ్చ యోజేత్వా సబ్బేహి దేవమనుస్సేహి మాన నీయతం చణ్డనీయతంవ పాపితో"తి వత్వా చేతియఘరస్స అనేకాని గామక్ఖేత్తాని పరోసహస్సం పరివారజనంచ నియాదేత్వా పబ్బతపాదే అనేకసతపాసాద పరివేణచఙ్కమన రత్తిట్ఠాన దివాట్ఠాన ధమ్మసాలాగోపురపాకారాది అవయవసహితే వివిధే సఙ్ఘారామే కారేత్వా తత్థ వసన్తస్స అనేకాని సహస్సస్స భిక్ఖుసఙ్ఘస్స నిచ్చం పచ్చయలాభాయ అనేకాని సపరిజనాని గామక్ఖేత్తాని దత్వా "మహా లేఖరట్ఠస్స సముస్సితధజాయమానో అయం మహావిహారోలఙ్కా భూమిసామికానం ఖత్తియ జనానం కులధనభూతో సబ్బేహి ఖత్తియేహి అపరిహాపనియ విభవో నిచ్చం పాలనీయో"తి మహాజనకాయస్స మజ్ఝే ఖత్తియ కుమారానం ఆదిసిత్వా అనురుధపురం గతోపి తస్సే చ పాపకమ్మస్స నిరాకరనాయ తేసు తేసు విహారేసు మహన్తాని పుఞ్ఞకమ్మాని కారోపేసి, తతోప్పభూతి లఙ్కాధిపచ్చాముపగతే హి ఖత్తియేహి మహా మచ్చాదీహి చ సో హత్థవనగల్లమహావిహారో అన్తరత్తరా పటిసఙ్ఖరీయమానో అపరిహీన పరిహారో పవత్తతకి.

ఇతి వట్టులవిమానుప్పత్తి పరిచ్ఛేదో నవమో.

౧౦౭. అథాపరేన సమయేన కదాచి కస్మిం విహారే నివసతో మహా భిక్ఖుసఙ్ఘస్స అన్తరే కేచి మహాథేరో అమ్బోకాసికో హుత్వా అన్తోవిహారే ఏకస్మిం పదేసే నిసిదిత్వా భావనమనుయుజన్తో విపస్సనం వడ్ఢేత్వా మహామేదనియా నిగ్ఘోసేన ఆకాసం పూరేన్తో అరహత్తం పాపుణి.

౧౦౮. తదా ఉపతిస్సో నామ రాజా రజ్జం కారేన్తో నిసీథసమయే భయావహం తం పథవిసద్దం సుత్వా కిం వా మేభవిస్సతితి సన్తాపేన నిద్దం అలభమానో సోకేన సన్తప్పేతి, అథ తం సేతచ్ఛత్తా ధివత్థా దేవతా "మహాయి మహారాజ! ఇతో

కారణాకిద్వితే అవమఙ్గలం నత్థి హత్థవనగల్లమహావిహారే కేచి మహాథేరో అరహత్తం పాపుణీ”తి ఆహ, తస్స అరహత్తప్పత్తికాలే పథవినిగ్గోసస్స కారణం కింతు వుత్తే సో థేరో పుబ్బే పుఞ్ఞకమ్మం కరేన్తో ఆకాసేన సద్ధిం పథవిం ఉన్నాదేత్వా అరహా భవేయ్యన్తి పత్థనం ఠపేసి తస్స ఫలమిదన్తి సమస్సాసేసి.

౧౦౯. తం సుత్వా రాజా అవసేసభిక్ఖూనం అరహత్థప్పత్తితో విసిట్ఠతరో తస్స కిలేసవిజయోతి పసన్నహదయో తం మహాథేరం నమస్సిత్వా తస్స అసవక్ఖయస్స మహుస్సవే ఆసనభూతం భుమిప్పదేసద్వ పాసాదకరణవసేన సమ్మానిస్సామీతి చిన్తేత్వా మహాబలకాయమాదాయ తత్థ గన్త్వా తస్మిం పదేసే పఞ్చభూమకం మహాపాసం కారేత్వా వివిధ చిత్తకమ్మేహి సమలఙ్కారాపేత్వా కనక ఖచిత తమ్బమయ పత్థరేహి ఛాదేత్వా దేవవిమానం వియ సజ్జేత్వా తం ఖీణాసవ మహాతేరం సభిక్ఖుసఙ్ఘం తత్థ వాసేత్వా చతూహి పచ్చయేహి ఉపట్ఠాపేత్వా సపరిజనాతి గామక్ఖేత్తాని పాసాదసన్తికాని కత్వా పక్కామి.

౧౧౦. తతో దీఘస్స అద్ధునో అచ్చయేన మలయదేసవాసినో కేచి చోరా ఏకతో హుత్వా గామవిలోపం కత్వా మహన్తేన ధనలాభేనమత్తా ధనం దత్వా బలకాయం ఉప్పాదేత్వా యేభుయ్యే సేరినో హుత్వా మహన్త మహన్తే విహారేవ విలుమ్పన్నా సువణ్ణపత్థరచ్ఛదనం గణ్హన్తా మహాపాసాదం విద్ధంసిత్వా పాతయింసు.

౧౧౧. తదా మోగ్గల్లానో నామ రాజా రజ్జం కారేన్తో తం పవత్తిం సుత్వా తేసం సన్తికే చరే పసేత్వా దానసామభేదేహి అఞ్ఞమఞ్ఞం భిణ్డి, తే చోరా భిణ్డన్తా ఇతరేతరేహి యుజ్ఝిత్వా సయమేవ దుబ్బలా అహేసుం, అథనో రాజా తే అసమగ్గే ఞత్వా అత్తనో సేనం గహేత్వా తత్థ గన్త్వా తే విసుం విసుం గహేత్వా నిగ్గయ్హ రట్ఠే అభయభేరిం చరాపేత్వా జనపదం సుప్పతిట్ఠితం కత్వా తేహి అపవిద్ధవిహారే పాకతికే కారేత్వా మహాపాసాదం సువణ్ణ గణ్హనకాలే పాతేసుం తీ సుత్వా “పుబ్బేవియ సువణ్ణపత్థరేహి ఛాదితో పచ్ఛాపి ఈదిసి విపత్తిజాయిస్సతీ”తి ఞత్వా తేభూమకం కారేత్వా యథాపురే పాసాదం నిమ్మాపేత్వా మత్తికా పత్థరేహి ఛాదేత్వా వట్టులభవనం పటిసంఖారేత్వా సబ్బసఙ్ఘారామఞ్చ పాకతికం కారేత్వా పక్కామి.

ఇతి పాసాదుప్పత్తి పరిచ్ఛేదో దసమో.

౧౧౨. అథ లఙ్కాలఙ్కారభూతేసు విసాలపుఞ్ఞిద్ధివిక్కమేసు రతనత్తయమామకేసు అనేకేసు లఙ్కానాథేసు కిత్తిపుఞ్జావసేసేసు జాతేసు అపేతనీతిమగ్గేసు రజ్జపరిపానోచితవిధానవిరహితేసు ముదుభూకేస్వేవామచ్చజనేసుచ యేభుయ్యేన అఞ్ఞమఞ్ఞం విరుద్ధేసు వత్తమానేసు లఙ్కావాసీనం పురాకతేన కేనాపి దారుణేన పాపకమ్మునా నానాదేసవాసినీ అవిదితసత్థుసమయా పవిట్ఠమిచ్ఛాదిట్ఠిగహణా పచ్చత్థిసేనా జమ్బుదీపా ఇధాగమ్మ సకలలఙ్కాదీపం అనేకాతఙ్క సఙ్కులమకాసి.

౧౧౩. తదాతాయ పచ్చత్థిసేనాయ గాల్హతరం నిప్పీళియమానా రాజ రాజ మహామత్తాదయో అనేకసహస్సజనకాయా చ భయవకితహదయాసకతాణ గవేసినో జడ్డితగామనిగమనగరా తత్థ తత్థ గరిదుగ్గాదో కిచ్ఛేన వాసం కప్పేసుం తతో సుగతదసనధాతురక్ఖాధికతా ఉత్తరమూళవాయినో మహాయతయో దన్తధాతుద్వ పత్తధాతువరద్వ గహేత్వా కున్నమలయాభిధానం గిరిదుగ్గం దుప్పవేసంజనపదముపాగమ్మ తత్థాపి తమ్పటిజగ్గితుమసమత్థా భూమియం నిదభిత్వా యథాకామం గతా.

౧౧౪. తతో పుబ్బే జయమహాబోధిదుమిన్దేన సహ సకలజమ్బుదీపాధిపతినా దినకరకులతిలకేన ధమ్మాసోకనరిన్దేన పేసితానం అత్తనా సమాన గోత్తానం రాజపుత్తానం నత్తపన్నతాదిపరమ్పరాగతస్స విజయమల్లనరాధిపస్స ఓరసపుత్తో విజయబాహు నరిన్దా నామ రాజా సుచిణ్ణాతబ్బసమయన్తరో సత్తసమాచిణ్ణ సునీతిపథో సమ్పన్నబలవాహనో జమ్బుద్దోణిం నామ పురవరంమాపేత్వా తత్థ వసన్తో మహతా బలకాయేన కతసకలపచ్చత్థివిజయోకున్త మలయభూమిప్పదేసతో భగవతో దన్తధాతుభట్టారకం పత్తధాతువరఞ్చ ఆహరాపేత్వా సురసన్దనసదిసమతివిరోచమానం విమానం మాపేత్వా తస్మిం తం ధాతుయుగళం నివేసేత్వా మహతా ఉపహారవిధానా సాదరముపట్ఠహన్తో భగవతో చతురాసీతిధమ్మక్ఖన్ధసే మహన్తం ప్రణ్ణాపదానం జనయన్తో ధమ్మికసిరిసఙ్ఘబోధిమహారాజసిరోదానాపదానసిద్ధక ఖత్తభుతే అనేకఖీణాసవసహస్స చరణరజోపరిపూతమనోహరభూమిభాగే గోఠాభయమహారాజేన కారితే హత్థవనగల్లమహావిహారమణ్డనాయమానే వట్టులవిమానేపురా రట్ఠ విలోపాగతాయ చోలకే రళాదికాయ తిత్థియసేనాయమహాచేతియం ఉదరే భిన్నమత్తే జీవితే వియ ధాతుభట్టారకే అన్తరహితే హదయవత్థుమంసమీవ సువణ్ణరన్తాదికమ పహరిత్వా విద్ధస్తం పిణ్డుధారవిధీనా పటిసంవరోన్తో పుప్ఫాధానత్త యతో పట్ఠాయ సక్కచ్చం వినాపేత్వా మహన్తం సువణ్ణ ధూపికామభద్వ కారేత్వా సపరిజనాని గామక్ఖేత్తాదీని చ దత్వా తత్థ నివసన్తానం భిక్ఖూనం నిబద్ధదానవట్టం పట్ఠపేత్వా తం హత్థవనగల్ల మహా విహారం సబ్బథా సమిద్ధమకాసి.

౧౧౫. అథ తస్మిం లఙ్కానాథే కిత్తిసరీరావసేసే జాతే తస్స తుజవరో పరక్కమభుజో నామరాజా అమ్హాకం భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స బోధిమూలే నిసీదిత్వా మారబలం విధమేత్వా సమ్బోధిరజ్జప్పత్తితో పట్ఠాయ అట్ఠసతాధికవస్ససహస్సే చతువీసతియా చ వచ్ఛరేసు అతిక్కన్తేసు సమ్పత్తరజ్జాభిసేకో అనేకవిధసఙ్గహవత్థుహి సఙ్గహితమహాజనో చతుపచ్చయదానేన సతతసమారాధితా నేకసహస్సభిక్ఖుసఙ్ఘో భుజబలవిధుతారాతిరాజకులావలేపో అనేక మణి రత్తసముబ్భాసితరతనకరణ్డకఞ్చ పఞ్చహి సువణ్ణసహస్సేహి సోవణ్ణకరణ్డకఞ్చ పఞ్చవీసతియా రజతసహస్సేహి రజతకణ్డకఞ్చ దాఠాధాతుభదన్తస్స కారాపేత్వా అతీచ పసన్నహదయో సుహుముత్తేన తత్థ సమ్పయన్తో అత్తనోనగరఞ్చ ధన్తధాతుమణ్డిరఞ్చ సక్కఞ్చం సమలఙ్కారాపేత్వా బహుమాన పురస్సరోదసనధాతువరమాదాయ అనేకాని భగవతో చరియాపదానానీ సమనుస్సరిత్వా పురా నేకభుపతయో పాటిహీరసణ్డస్సనేన పసాదితా ఇతి పవత్తకథామతరసేనేవ మే సవనయుగళం పరిపీనితమధునాపి కేనచి పాటిహారియవిసేసేన మమ చక్ఖుపటిలాభో సఫలో కాతబ్బోతి సాదరమారాధనమకాసి.

౧౧౬. తస్మిం ఖణే సా దసనధాతు తస్స కరపజకజే రాజహంసివిలాసమాతన్వతీ పాటిహీరమకాసి. కథన్తి చే? యథా అన్తిమభవే మాతు తుచ్ఛితో జాతమత్తోవ బోధిసత్తో నరవరకరతోపనీతదుకులచుమ్బటకతో ఓతరన్తోవ బాలో సమానోపి సోళసవస్సుద్దేసికో వియ అమణ్డితోపి అనేకవత్థాభరణవిభుసితో వియ భూమియా గచ్ఛన్తోపి ఆకాసేన గచ్ఛన్తో వియ సబ్బేసం జనానం పటిహాసి, తథేవ తత్థ తదా దన్తధాతుభట్టారకో సుగబిమ్బా కార సలక్ఖణావయవేన రూపేన భాసమానో అనేకవిధరంసినికరే వికిరన్తో తత్థ సన్నిపతితానం జనానం మానసం జానేసి. వుత్తఞ్హి.

౧౧౭. "లఙ్కాధినాథకరపఙ్కజ రాజహంసి,
నిమ్మాయ సా దసనధాతు మునిన్దరూపం;
నేకేహి రంసివిసరేహి సముజ్జలన్తీ,
సబ్బాదిసా చ విదిసా సమలఙ్కరిత్థ.

౧౧౮.దిస్వా తమబ్భూతమతీచ పసన్నచిత్తో,

సమ్పత్తచక్కరతనో వియ చక్కవత్తి;

సేట్ఠేహి నేకరతనాభరణాదికేహి,

పూజేసి ధాతుమసమం మనుజాధినాథో.

౧౧౯. తతో జినదన్తధాతువరప్పసాదకాలమ్హి తేజోబలపరక్కమమహిమో పరక్కమబాహుమహానరిన్దో పులత్థిపురనివాసినిం కతలోక సాసనవిలోపం సరాజికమనేకసహస్ససంఖ చోలకేరళవాహినిచ నేకదేసమహిపాలమత్తమాతఙ్గకేసరివిక్కమం దురతిక్కమం లోకసాసనసఙ్గహకరణవసేన వచితసకలలోకం సమ్పన్నబలవాహనం లఙ్కారజ్జగహణత్థినం తమ్బలిఙ్గవిసయాగతమతిసాహసం వణ్ణభానుమనుజాధిపంవ ససామన్తకభవనముపనీయ సకల లఙ్కాదీపమేకచ్ఛత్తంవిధాయ అత్తనోపితుమహారాజతో దిగుణంలోకసాసనసఙ్గహం కరోన్తో కదాచి సఙ్ఘస్స కఠినచీవరానిదాతుకామో కప్పాసపరికమ్మకన్తనాదికాని సబ్బకరణీయాని ఏకాహేనేవ నట్ఠపేత్వా పచ్చేకమనేకమహగ్ఘ గరుభణ్డమణ్డితాని ససామణికపరిక్ఖారాని అసీతిమత్తాని కఠినచీవరాని దాపేత్వా లోకస్స సాధువాదేన దసదిసం పూరేసి.

౧౨౦. ఏవమఞ్ఞానిపి బహూని లోకవిమ్హయకరాని పుఞ్ఞపదానాని సమ్పాదేన్తో సో పరక్కమబాహుమహానరిన్దో హత్థవనగల్ల విహారే అత్తనో పితుమహారఞ్ఞో ఆళాహనట్ఠానే మహాచేతియం బన్ధాపేత్వా తత్థేవ అణేకఖీణాసవసహస్సపరిభుత్తం పాసాదవరం చిరకాల చినట్ఠం సుత్వా ధనుకేతకివత్థువంసే జాతం సద్ధాదిగుణసమ్పత్తి సముదితం పతిరాజదేవ నామకం అమచ్చవరం పేసేత్వా తేన అనేకసహస్సధనపరిచ్చాగేన భుమిత్తితయమణ్డితం సుమనోభరం పురే పియతం పాసాదం కారాపేత్వా తత్థ నివసన్తానం అనేకసం భిక్ఖునం నిబద్ధ పచ్చయదానం పవత్తేసి.

౧౨౧. తత్థేవ వట్టులవిమానస్స హేట్ఠిమతలే గోపానసియో ఠపేత్వా సమన్తా ఛదనరూపం కారేత్వా ద్విభుమకం విమానం తిభుమకమకాసి తత్థేవలఙ్కాదీపే అభూతపుబ్బం జినమన్దిరం కారాపేతుకామో వట్టులవిమానతో ఉత్తరదిసాభాగే పరమం పోరిసప్పమాణం సిలాతలపరియన్తం ఖణిత్వా పంసూని అపనేత్వా నదీవాలుకాహి పూరేత్వా కుఞ్జరరాజవిరాజితఆధారబన్ధకతో పట్ఠాయ యావ ఘుపికం అట్ఠంసవిభాగేన భిత్తిచ్ఛదనాని విభత్తాని కత్వా పచ్చేకం నానావణ్ణవిచిత్తానమట్ఠవిధానం భిత్తీభాగానముపరి కేళిపరిహాసరసజనకనానావేసవిలాసభూసితపహూతభూతకింకరపరిగతవిటద్ధకమణ్డలమణ్డితం పముఖపరియన్తే వివిధచిత్తరూపమనోహరముచ్చతరం ఇఢికాహి నివితం కతసుధాపరికమ్మం మకరతోరణమణ్డలఞ్చ నిమ్మినిత్వా అన్తోవిరచితాతి మనోహరమాలాకమ్మలతా కమ్మాది నానావిధ చిత్తకమ్మ సముజ్జలం సువిహితసోపానద్వారకవాటం సమలఙ్కతట్ఠానలీళ్హమనోహర సజీవజినసం కాసపటిబిమ్బరూపవిభూసితం పటిబిమ్బస్స దక్ఖిణతో ఘనసిలావిహిత సుగతరూపపతిమణ్డితం తిభూమకం మహా విమానం కారేసి.

ఇతి అట్ఠంస విమానుప్పత్తిపరిచ్ఛేదో ఏకాదసమో.

౧౨౨విద్ధస్తసంఖరణతో నవకమ్మునావా,

ఖేత్తాదిదానవిధినాచ అనాగతేపి;

యే సాధవో పరిహరన్తి ఇమం విహారం,

నామద్వ కారమ్పి తేసమిహాలిఖన్తు.